

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศไทย ได้มีการริเริ่มขึ้นอย่างจริงจังตั้งแต่สมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในปี 2502 และออกพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม 2503 เพื่อเป็นกลไกทำหน้าที่ส่งเสริมและกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศมุ่งสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรม (ณรงค์ชัย อัครเศรณี และคณะ, 2522 : 8-10) นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีส่วนสนับสนุนที่สำคัญ คือ รัฐบาลได้ลงทุนก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure)

กระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรมดังกล่าว เริ่มจากกลยุทธ์นโยบายการส่งเสริมอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า (import substitution) ของรัฐบาล ซึ่งเป็นการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคเพื่อตอบสนองความต้องการภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ โดยเริ่มต้นด้วยการผลิตสินค้าบริโภคที่ไม่คงทน เช่น ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ยาสูบ ฯลฯ และการผลิตสินค้าประเภทคงทน เช่น รถยนต์ ตู้เย็น และเครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ ซึ่งเป็นการทดแทนสินค้าฟุ่มเฟือยที่เคยนำเข้า (วรวิทย์ เจริญเลิศ, 2529 : 19) จนมีผลให้ภาคอุตสาหกรรมในประเทศเติบโตอย่างมาก ทั้งนี้ อัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมเฉลี่ยตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-3 (พ.ศ. 2504-2519) ประมาณร้อยละ 10.8 ต่อปีและมูลค่าเพิ่มในภาคอุตสาหกรรมในปี 2503 คิดเป็นร้อยละ 13.1 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติเพิ่มเป็นร้อยละ 19.1 ในปี 2519 อย่างไรก็ตาม การเติบโตทางเศรษฐกิจได้ชลอตัวลงเนื่องจากกลยุทธ์การพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้า ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้าและลดการพึ่งพิงกับต่างประเทศ กลับทำให้ประเทศยิ่งขาดดุลมากขึ้น ทั้งนี้ เป็นการขาดดุลจากการนำเข้าเครื่องจักร วัตถุดิบ และชิ้นส่วนประกอบ ดังเช่นในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) มีการขาดดุลการค้ามากเป็นประวัติการณ์ คือ ประมาณ 224,958.6 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเป็น 3.4 เท่าของการขาดดุลการค้าในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2514-2519) ซึ่งขาดดุลประมาณ 65,235.3 ล้านบาท อีกทั้งอัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมเริ่มลดลง นอกจากนี้ ข้อจำกัดของตลาดภายในประเทศ การว่างงานที่ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น และสถานการณ์เศรษฐกิจภายนอก ทำให้รัฐบาลต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การพัฒนาอุตสาหกรรมจากนโยบายส่งเสริม

เสริมอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า มาเป็นนโยบายส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (export orientation) ซึ่งมุ่งการผลิตเพื่อตลาดภายนอกโดยเน้นการสร้างรายได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (เรื่องเดียวกัน, หน้า 19) เนื่องจากประเทศไทยมีแรงงานจำนวนมากและค่าแรงถูกสามารถผลิตสินค้าด้วยต้นทุนที่ต่ำและสามารถส่งออกแข่งขันได้ในตลาดโลก

จากการดำเนินนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลไทยในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ยาวนานมากกว่า 3 ทศวรรษ อุตสาหกรรมสิ่งทอนับได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมการผลิตหนึ่งที่พัฒนาและเจริญเติบโตภายใต้กระแสการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาลมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากอุตสาหกรรมสิ่งทอเริ่มต้นจากการผลิตเพื่อสนองตอบความต้องการในประเทศเพื่อทดแทนการนำเข้า และต่อมาได้ขยายตัวมากขึ้นจนกลายเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ ทั้งนี้ อุตสาหกรรมสิ่งทอมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตและการส่งออกของประเทศ จากการที่ฟิงฟาสินค้าเกษตรมาเป็นสินค้าอุตสาหกรรม (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, 2529)

ปัจจุบันอุตสาหกรรมสิ่งทอนับว่าเป็นอุตสาหกรรมการผลิตที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก เมื่อพิจารณาจากมูลค่าการผลิต มูลค่าการส่งออก และจำนวนการจ้างงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอ กล่าวคือ

- 1) อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าผลผลิตสูงสุดในภาคอุตสาหกรรม คิดเป็นสัดส่วนประมาณ 1 ใน 5 ของมูลค่าผลผลิตทั้งหมดในภาคอุตสาหกรรม โดยที่ในปี 2534 และ 2535 สัดส่วนของมูลค่าผลผลิตอุตสาหกรรมสิ่งทอต่อภาคอุตสาหกรรมทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 21.7 และ 21.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 1.1)
- 2) อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการส่งออกสูงเป็นอันดับต้นของประเทศมาตั้งแต่ปี 2530 และในปี 2534 2535 และ 2536 มีมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์สิ่งทอต่อมูลค่าการส่งออกทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 15.8 14.4 และ 13.2 ตามลำดับ (ตารางที่ 1.2)
- 3) อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่มีการจ้างงานสูงสุดในภาคอุตสาหกรรม คือ ในปี 2534 และ 2535 มีจำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอประมาณ 1,037,900 และ 1,070,600 คน ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วน 1 ใน 3 ของการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมทั้งหมด (ตารางที่ 1.3)

ตารางที่ 1.1 มูลค่าผลผลิตในภาคอุตสาหกรรมและมูลค่าผลผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอ พ.ศ. 2504-2535

ปี	หน่วย : ล้านบาท			
	มูลค่าผลผลิต ภาคอุตสาหกรรม	มูลค่าผลผลิต อุตสาหกรรมสิ่งทอ	อัตราการ ขยายตัว (%)	สัดส่วนผลผลิตสิ่งทอ ต่อภาคอุตสาหกรรม (%)
2504	7,727	919	7.49	12
2509	13,910	1,744	19.60	13
2514	26,934	5,029	29.45	19
2515	31,311	6,422	27.70	21
2516	42,643	10,046	56.43	24
2517	53,475	11,310	12.58	21
2518	56,636	12,085	6.85	21
2519	68,186	14,166	17.22	21
2520	81,432	16,879	19.15	21
2521	97,658	20,748	22.92	21
2522	117,611	25,914	24.90	22
2523	142,504	29,419	13.53	21
2524	172,143	34,763	18.17	20
2525	179,438	36,319	4.48	20
2526	203,837	39,188	7.90	19
2527	226,360	44,684	14.02	20
2528	231,598	49,093	9.87	21
2529	255,029	58,711	19.59	23
2530	341,750	74,410	26.74	22
2531	403,034	87,909	18.14	22
2532	467,632	103,781	18.06	22
2533	542,669	125,436	20.87	23
2534	606,897	158,096	26.04	26
2535	671,339	181,224	14.63	27

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

และกองอุตสาหกรรมสิ่งทอ กระทรวงอุตสาหกรรม

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1.2 มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดและมูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอ พ.ศ. 2528-2536

หน่วย : ล้านบาท

ปี	ปริมาณการ ส่งออกทั้งหมด	อัตราการ เพิ่ม (%)	ปริมาณการส่งออก สิ่งทอทั้งหมด	อัตราการ เพิ่ม (%)	สัดส่วนการ ส่งออก (%)
2528	193,366	10.3	26,950.4	17.0	13.9
2529	233,383	20.7	35,009.1	29.0	15.0
2530	299,853	28.5	54,335.0	55.2	18.1
2531	403,570	34.8	61,806.4	22.6	15.3
2532	516,315	27.9	78,071.8	26.3	15.1
2533	589,813	14.2	89,300.0	14.4	15.1
2534	725,630	23.0	114,968.9	28.7	15.8
2535	824,644	13.6	119,081.2	3.6	14.4
2536	935,723	13.5	123,067.0	3.3	13.2

ที่มา : กองเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ และกองอุตสาหกรรมสิ่งทอ กระทรวงอุตสาหกรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1.3 การจ้างงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอ พ.ศ. 2528-2535

หน่วย : 1,000 คน

ปี	จำนวนแรงงานทั้งหมด (LF)	จำนวนแรงงานในภาคอุตสาหกรรม (LI)	LI/LF (%)	จำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอ(LT)	LT/LI (%)	อัตราการขยายตัว (%)
2528	25,851.2	2,066.5	8.0	623.6	30.2	4.2
2529	26,732.0	2,069.0	7.7	680.6	32.9	9.1
2530	27,638.0	2,438.0	8.8	697.5	28.6	5.3
2531	29,464.0	2,461.0	8.4	829.8	33.7	11.0
2532	30,612.0	2,770.0	9.0	880.5	31.8	6.1
2533	30,843.0	3,133.0	10.2	975.1	31.1	10.7
2534	32,028.0	3,216.0	10.0	1,037.9	32.3	6.4
2535	32,384.0	3,600.0	11.1	1,070.6	29.7	3.2

ที่มา : กองอุตสาหกรรมสิ่งทอ กระทรวงอุตสาหกรรม

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1.4 มูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอรวมในตลาดโลกแยกรายประเทศ พ.ศ.2533

(หน่วย : ล้านดอลลาร์)

ประเทศ	มูลค่า	อันดับ	ส่วนแบ่งตลาด (%)
ฮ่องกง	23,619	1	10.53
อิตาลี	21,331	2	9.51
เยอรมัน	20,383	3	9.09
จีน	16,888	4	7.53
เกาหลีใต้	14,059	5	6.27
ฝรั่งเศส	10,729	6	4.78
ไต้หวัน	9,430	7	4.20
เบลเยียม-ลักเซมเบิร์ก	8,375	8	3.73
สหรัฐอเมริกา	7,684	9	3.39
สหราชอาณาจักร	7,421	10	3.31
ญี่ปุ่น	6,425	11	2.86
เนเธอร์แลนด์	5,461	12	2.43
โปรตุเกส	4,821	13	2.15
ตุรกี	4,771	14	2.13
ไทย	4,410	15	1.97
อินเดีย	3,570	16	1.59
ปากีสถาน	3,320	17	1.48
ออสเตรเลีย	3,253	18	1.45
สวีเดน	3,243	19	1.44
อินโดนีเซีย	2,888	20	1.29
สิงคโปร์	2,491	21	1.11
ทั่วโลก	224,300		100.00

ที่มา : หน่วยปฏิบัติการพิเศษสิ่งทอ กองอุตสาหกรรมสิ่งทอ กระทรวงอุตสาหกรรม

ตารางที่ 1.5 มูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอในตลาดโลก (เส้นใย เส้นด้าย และผ้าผืน)

แยกรายประเทศ พ.ศ. 2533

(หน่วย : ล้านดอลลาร์)

ประเทศ	มูลค่า	อันดับ	ส่วนแบ่งตลาด (%)
เยอรมัน	13,338	1	12.03
อิตาลี	9,492	2	8.56
ฮ่องกง	8,213	3	7.41
จีน	7,219	4	6.51
เบลเยียม-ลักเซมเบิร์ก	6,375	5	5.75
เกาหลีใต้	6,180	6	5.57
ฝรั่งเศส	6,058	7	5.46
ญี่ปุ่น	5,859	8	5.28
ไต้หวัน	5,280	9	4.76
สหรัฐอเมริกา	5,039	10	4.54
สหราชอาณาจักร	4,379	11	3.95
เนเธอร์แลนด์	2,911	12	2.62
สวิตเซอร์แลนด์	2,557	13	2.31
ปากีสถาน	2,500	14	2.25
ออสเตรเลีย	2,084	15	1.88
สเปน	1,497	16	1.35
ตุรกี	1,440	17	1.30
โปรตุเกส	1,338	18	1.20
อินโดนีเซีย	1,241	19	1.12
อินเดีย	1,170	20	1.06
ไทย	1,080	21	0.97
ทั้งโลก	110,900		100.00

ที่มา : หน่วยปฏิบัติการพิเศษสิ่งทอ กองอุตสาหกรรมสิ่งทอ กระทรวงอุตสาหกรรม

ตารางที่ 1.6 มูลค่าการส่งออกสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปและเครื่องนุ่งห่มในตลาดโลก
แยกรายประเทศ พ.ศ.2533

(หน่วย : ล้านดอลลาร์)

ประเทศ	มูลค่า	อันดับ	ส่วนแบ่งตลาด
ฮ่องกง	15,406	1	13.59
อิตาลี	11,839	2	10.44
จีน	9,669	3	8.53
เกาหลีใต้	7,879	4	6.95
เยอรมัน	7,045	5	6.21
ฝรั่งเศส	4,671	6	4.12
ไต้หวัน	4,150	7	3.66
โปรตุเกส	3,491	8	3.08
ตุรกี	3,331	9	2.94
ไทย	3,330	10	2.94
สหราชอาณาจักร	3,042	11	2.68
สหรัฐอเมริกา	2,565	12	2.26
เนเธอร์แลนด์	2,550	13	2.25
อินเดีย	2,400	14	2.20
เบลเยียม-ลักเซมเบิร์ก	2,000	15	1.76
กรีซ	1,704	16	1.50
อินโดนีเซีย	1,647	17	1.45
สิงคโปร์	1,588	18	1.40
มาเลเซีย	1,315	19	1.16
ออสเตรเลีย	1,169	20	1.03
ญี่ปุ่น	1,126	21	0.99
ทั้งโลก	113,400		100.00

ที่มา : หน่วยปฏิบัติการพิเศษสิ่งทอ กองอุตสาหกรรมสิ่งทอ กระทรวงอุตสาหกรรม

นอกจากนี้ จากการศึกษาของกองอุตสาหกรรมสิ่งทอ กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2535 พบว่า ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกสิ่งทอชั้นนำประเทศหนึ่งของโลก กล่าวคือ

1) มีมูลค่าการส่งออกสิ่งทอสูงเป็นลำดับที่ 15 ของโลก หรือมีส่วนแบ่งในตลาดสิ่งทอโลกประมาณร้อยละ 1.97 โดยในทวีปเอเชีย ไทยเป็นรองเพียงฮ่องกง เกาหลีใต้ จีน ไต้หวัน และญี่ปุ่น ตามลำดับ (ตารางที่ 1.4)

2) หากพิจารณาสินค้าสิ่งทอ (เส้นใย เส้นด้าย และผ้าผืน) โดยไม่รวมสินค้าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ไทยมีมูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอในลำดับที่ 21 โดยมีส่วนแบ่งตลาดประมาณร้อยละ 0.97 ทั้งนี้ ในทวีปเอเชียไทยเป็นรองฮ่องกง จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ไต้หวัน ปากีสถาน อินโดนีเซีย และอินเดีย ตามลำดับ (ตารางที่ 1.5)

3) เมื่อพิจารณาเฉพาะสินค้าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มเพียงอย่างเดียว ไทยมีมูลค่าการส่งออกสินค้าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มสูงเป็นอันดับ 10 ของโลก และมีส่วนแบ่งตลาดโลกประมาณร้อยละ 2.94 โดยในทวีปเอเชีย ไทยเป็นรองเพียงฮ่องกง เกาหลีใต้ จีน และไต้หวัน ตามลำดับ (ตารางที่ 1.6)

ข้อมูลจากตารางข้างต้นชี้ให้เห็นว่า การเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมสิ่งทอในปัจจุบันต้องพึ่งพายุ่กับความต้องการจากต่างประเทศเป็นสำคัญ จากการที่ภาวะเศรษฐกิจโลกโดยรวมถดถอย อีกทั้งการแข่งขันด้านราคาในตลาดโลกทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น (วรวิทย์ เจริญเลิศ และบัณฑิตชนชัยเศรษฐวุฒิ, 2536 : 21-22) ส่งผลให้อุตสาหกรรมสิ่งทอโดยรวมของไทยเริ่มชะลอตัวลงตั้งตั้งแต่ปี 2534 เป็นต้นมา โดยที่อุตสาหกรรมสิ่งทอมียอดการส่งออกต่ำลงโดยมีการขยายตัวไม่ถึงร้อยละ 10 ในขณะที่เมื่อ 4-5 ปีก่อน มีการขยายตัวในอัตราสูงกว่าร้อยละ 20 จากผลการดำเนินงานของกลุ่มผู้ประกอบการสิ่งทอในปี 2535 และ 2536 ปรากฏว่าเกือบครึ่งหนึ่งของผู้ประกอบการทั้งหมด มีผลการดำเนินงานลดลง (หิรัญญา สุจินัย และคณะ, 2536) โดยเฉพาะกลุ่มสิ่งทอในขั้นต้นและขั้นกลาง คือ เส้นใยประดิษฐ์และผ้าผืน ขณะเดียวกันในปี 2536 เป็นปีแรกในรอบหลายปีที่เริ่มมีปัญหาการเลิกจ้างจนเกิดปัญหาด้านแรงงานสัมพันธ์ ทั้งที่สถานการณ์การจ้างงานโดยทั่วไปยังอยู่ในเกณฑ์ปกติ สถานการณ์การเลิกจ้างนั้นเกิดที่อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นสำคัญ อาทิ ในเดือนมิถุนายน บริษัทไทยคอตตอนมิลล์ (1964) จำกัด ประกาศปิดกิจการ เลิกจ้างลูกจ้าง 482 คน ในเดือนกรกฎาคม เกิดปัญหาการเลิกจ้างคนงานขึ้นที่บริษัทไทยเกรียงปันทอพอกย้อมจำนวน 376 คน บริษัทไทย-มารูนิ จำนวน 305 คน บริษัทไทยเมล่อนและบริษัทอเมริกันเท็กซ์ไทล์ อีกมากกว่า 500 คน (วิชัย โสสุวรรณจินดา, 2536)

เนื่องจากอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นทั้งแหล่งทำรายได้เข้าประเทศและแหล่งจ้างงานที่สำคัญ ย่อมส่งผลกระทบต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และผลกระทบต่ออ้อมในการกระตุ้นการขยายตัวของภาคการผลิตอื่นๆ ดังนั้น การปรับตัวของอุตสาหกรรมสิ่งทอจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการของอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาพัฒนาการของกระบวนการสะสมทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ที่สัมพันธ์กับรูปแบบการสะสมทุนของอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย
3. นำเสนอการประยุกต์แนวความคิด "สำนักทุนนิยมแบบกำกับ" (Regulation School) ในการวิเคราะห์กระบวนการสะสมทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอ
4. เพื่อศึกษาแนวโน้มของการปรับตัวของอุตสาหกรรมสิ่งทอในอนาคต

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1. การศึกษาพัฒนาการของกระบวนการสะสมทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอ จะครอบคลุมช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2503-2537 โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้
  - ระยะที่หนึ่ง ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-3 (พ.ศ. 2504-2519) ซึ่งเป็นช่วงที่มีการใช้นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า
  - ระยะที่สอง ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4-7 (พ.ศ. 2520-2537) ซึ่งเป็นช่วงที่มีการใช้นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก
2. การพิจารณาบทบาทของรัฐในการแทรกแซงทางเศรษฐกิจ มิได้ให้ความสำคัญในการพิจารณาเกี่ยวกับคำอธิบายของทฤษฎีว่าด้วย "รัฐ" แต่ประการใด ดังนั้น จึงกำหนดขอบเขตของการพิจารณาเฉพาะนโยบายของรัฐบาลที่มีผลต่อกระบวนการสะสมทุนของนายทุน และนโยบายของรัฐบาลที่กระทบต่อแรงงานเท่านั้น
3. การศึกษาแนวความคิดสำนัก "ทุนนิยมแบบกำกับ" ในต่างประเทศเท่าที่ปรากฏอยู่ เป็นเพียงการศึกษาในระดับมหภาค ซึ่งเป็นการศึกษาในระดับระหว่างประเทศและระดับชาติ แต่การประยุกต์แนวความคิดสำนัก "ทุนนิยมแบบกำกับ" ในวิทยานิพนธ์นี้ เป็นการศึกษาในระดับ

จุลภาค กล่าวคือ เป็นการศึกษาในระดับอุตสาหกรรม ดังนั้น การประยุกต์แนวคิดเพื่อใช้ในการอธิบายจะมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงจากกรอบแนวคิดโดยรวมของแนวคิดสำนัก "ทุนนิยมแบบกำกับ" เพื่อให้เหมาะสมกับขอบเขตของการศึกษาเท่าที่จะเป็นไปได้

1.4 สมมติฐานการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงกระบวนการสะสมทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยใน 2 ช่วงเวลา คือ ยุคการส่งเสริมอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้าและยุคของการส่งเสริมอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงแบบวิถีการกำกับเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐในช่วงเวลาดังกล่าว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการสะสมทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอจากการสะสมทุนแนวขยาย (Extensive Accumulation) ไปสู่การสะสมทุนแนวลึก (Intensive Accumulation)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อกระตุ้นให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญของการปรับตัวในอุตสาหกรรมสิ่งทอ
2. เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษาการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมสิ่งทอ
3. เพื่อกระตุ้นให้เกิดการศึกษาแนวความคิดสำนักทุนนิยมแบบกำกับในประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย